

Obveze poslodavca u zaštiti na radu na mjestu rada

Božo Prelević, dipl. iur.

Od 3. listopada 2020. na snazi je novi Pravilnik o zaštiti na radu na mjestu rada. Pravilnikom se, između ostalog, uređuju obveze poslodavca u organizaciji mjesta rada sa aspekta zaštite na radu. Autor u članku daje prikaz relevantnih odredbi Zakona o zaštiti na radu i novog Pravilnika o zaštiti na radu na mjestu rada kojima se uređuju obveze poslodavca u provedbi mjera zaštite na radu na mjestu rada, s primjerom odluke o imenovanju osposobljenih radnika za pružanje prve pomoći.

1. Uvod

Zakon o zaštiti na radu¹ (u nastavku teksta: Zakon), između ostalog, svojim odredbama uređuje i obveze poslodavca u provedbi mjera zaštite na radu na mjestu rada. Međutim, obzirom da je materija zaštite na radu obimna, opće zakonske odredbe o zaštiti na radu detaljnije se uređuju podzakonskim propisom, odnosno Pravilnikom o zaštiti na radu na mjestu rada² (u nastavku teksta: Pravilnik). Novi Pravilnik je stupio na snagu 3. listopada 2020., a njegovim donošenjem prestao je važiti stari pravilnik istog naziva³.

Pri analizi propisa kojima se uređuje zaštita na radu na mjestu rada svakako je nužno krenuti od temeljnih zakonskih pravila kojima je uređena ova materija. Pravilnikom se propisuju minimalni sigurnosni i zdravstveni zahtjevi za mjesta rada. Obzirom na veličinu samog Pravilnika, odlučili smo se analizirati i prikazati samo njegove pojedine dijelove, prvenstveno one koji su općenitog karaktera i odnose se i na administrativne poslove, budući su, u pravilu, poslodavci u području industrije, obzirom na češće inspekcije i bolje organiziranu zaštitu na radu koja proizlazi iz samih zakonskih odredbi, inače detaljnije upoznati sa svojim obvezama u području zaštite na radu na mjestu rada.

2. Zaštita na radu na mjestu rada u zakonskim odredbama

Pri razmatranju obveza poslodavaca u provedbi mjera zaštite na radu na mjestu rada, potrebno je u prvom redu krenuti od zakonskih odredbi koje uređuju ovu materiju. U nastavku ćemo se upoznati sa temeljnim obvezama poslodavaca u provedbi mjera zaštite na radu na mjestu rada koje proizlaze iz Zakona.

2.1. Procjena rizika radnog mjesta i druga obvezna dokumentacija



ističemo...

Zakonom je određeno kako je poslodavac obavezan na mjestu rada imati procjenu rizika izrađenu u pisanom ili elektroničkom obliku, koja odgovara postojećim rizicima na radu i u vezi s radom⁴.

Ova procjena rizika mora biti dostupna radniku na samom mjestu rada. Osim procjene rizika, poslodavac je obavezan na mjestu rada postaviti na vidljivo mjesto⁵:

- sigurnosne znakove;
- znakove za evakuaciju i spašavanje;
- upute i oznake za rukovanje radnom opremom;
- upute i oznake za rad s opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, izvorima zračenja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti.

Poslodavac je obavezan osigurati da radniku budu dostupni:

- procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju;
- upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju;
- pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način;
- pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada;
- zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša.

1 Nar. nov., br. 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18-isppravak.

2 Nar. nov., br. 105/20 od 25. rujna 2020.

3 Nar. nov., br. 29/13 od 8. ožujka 2013.

4 Čl. 18. st. 2. Zakona.

5 Čl. 62. st. 1. Zakona.



Iznimno od navedenog, procjena rizika, dokazi i zapisnici ne moraju se nalaziti na radilištu na kojemu rad ukupno traje kraće od 60 dana, ali moraju biti dostupni u roku koji odredi nadležni inspektor.

Poslodavac mora na mjestu rada osigurati:

- plan evakuacije;
- kutiju za prvu pomoć sa propisanim sadržajem;
- odgovarajući broj radnika za pružanje protupožarne zaštite (svi radnici) i za pružanje prve pomoći (uvijek na radu mora biti radnik osposobljen za pružanje prve pomoći, osim ako poslodavac ima samo jednog zaposlenog radnika)⁶;
- protupožarnu zaštitu sukladno propisima, što uključuje i potreban broj protupožarnih aparata;
- drugu dokumentaciju i sredstva sukladno propisima o zaštiti na radu.

Poslodavac mora ispuniti propisane uvjete za mjesto rada koji se odnose na⁷:

- temperaturu;
- osvjetljenje;
- provjetranje;
- zaštitu od klimatizacijskih uređaja i sunčeve svjetlosti;
- uređenje pomoćnih prostorija i sredstva u tim prostorijama (garderobe, nužnici, umivaonici);
- druge uvjete sukladno Zakonu i Pravilniku.

2.2. Obveza ispitivanja radnog okoliša

Sukladno čl. 45. st. 1. Zakona, poslodavac je obavezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnim djelovanjima na radu, sukladno Zakonu, njegovim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima o zaštiti od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti. Poslodavac je obavezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:

- radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka;
- u radnom postupku nastaje prašina;
- u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije;
- pri radu koristi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije;
- pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima;
- su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere;
- je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu sukladno procjeni rizika.

2.3. Obveze poslodavca u vezi s pružanjem prve pomoći

Poslodavac je obavezan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obavezan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći⁸.



ističemo...

Na svakom radilištu i u radnim prostorijama gdje istodobno radi dva do 50 radnika, najmanje jedan radnik, te još po jedan do svakih sljedećih 50 radnika, mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći sukladno pravilima zaštite na radu.

Broj osposobljenih i imenovanih radnika za pružanje prve pomoći mora odgovarati broju lokacija poslodavca, smjenskom radu te drugim organizacijskim okolnostima kod poslodavca.

Poslodavac je radnicima osposobljenim za pružanje prve pomoći dužan uručiti pisanu odluku o imenovanju za pružanje prve pomoći te obavijestiti sve ostale radnike o radnicima koji su osposobljeni i imenovani za pružanje prve pomoći. Osim toga, poslodavac je obavezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja.

Primjer – Odluka o imenovanju osposobljenih radnika za pružanje prve pomoći

Temeljem čl. 56. Zakona o zaštiti na radu (Nar. nov., br. 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18-isp. i pravak), trgovačko društvo CEDECE d.o.o. za poslovno savjetovanje iz Splita, Marmontova 111 (u nastavku teksta: Poslodavac), koje zastupa član uprave Nikola Nikić, dana 21. listopada 2020. donosi sljedeću

ODLUKU

o imenovanju osposobljenih radnika za pružanje prve pomoći

- I) Za osobe osposobljene za pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama kod Poslodavca, do pružanja hitne medicinske pomoći, ili do prijema u zdravstvenu ustanovu imenujem radnicu Dragicu Dragin, zaposlenu na radnom mjestu administrativne tajnice (u nastavku teksta: Radnica).
- II) Ova Odluka temelji se na dokazu o stečenom znanju Radnice o pružanju prve pomoći radnicima na radu i osposobljenosti za primjenu postupaka prve pomoći.
- III) Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na oglasnoj ploči Poslodavca.

Član uprave
Nikola Nikić

Dostaviti:

- 1) Dragici Dragin, Obalni put 3a, Split
- 2) Arhiva – ovdje.

2.4. Zaštita nepušača i zabrana korištenja sredstava ovisnosti

Zakonom je zabranjeno pušenje duhanskih i srodnih proizvoda, elektroničkih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje na mjestu rada⁹.



ističemo...

Iznimno od navedenog, poslodavac može pisanim putem dozvoliti pušenje duhanskih i srodnih proizvoda, elektroničkih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje u posebnoj prostoriji, odnosno prostoru na kojima je obavezan postaviti znak dozvoljenog pušenja.

⁶ Vidjeti pod 2.3.

⁷ Vidjeti pod 3.

⁸ Čl. 56. st. 1. Zakona.

⁹ Čl. 57. st. 3. Zakona.

Sukladno čl. 58. st. 2. Zakona, poslodavac je obavezan provoditi zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama, a osobito:

- obavješćivati radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost;
- surađivati s njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu, pri provođenju mjera sprječavanja zlouporabe sredstava ovisnosti;
- sprječavati konzumaciju alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom rada i provoditi zabranu njihovog unošenja u radne prostorije i prostore;
- provoditi programe prevencije ovisnosti na mjestu rada, sukladno utvrđenim potrebama;
- pisano utvrditi postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (provođenje postupka uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata, postupanje u slučaju odbijanja radnika da pristupi provjeri) i učinkovito provoditi utvrđeni postupak;



ističemo...

Smatrat će se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka, odnosno u krvi ima višu koncentraciju alkohola od koncentracije dozvoljene procjenom rizika poslova koje taj radnik obavlja¹⁰.

2.5. Pravo radnika na napuštanje mjesta rada

Zakonom je predviđeno pravo radnika da odbije raditi i napusti mjesto rada ako mu izravno prijete rizik za život i zdravlje, sve dok poslodavac ne poduzme korektivne mjere te zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice¹¹. Pri tome poslodavac ne smije zahtijevati od radnika da ostane na mjestu rada dok na tom mjestu postoji ovaj izravan i ozbiljan rizik za život i zdravlje radnika.

2.6. Novčane kazne za prekršaj

Zakonom su predviđene novčane kazne za prekršaje za poslodavca koji postupaju protivno zakonskim odredbama. Tako će novčanom kaznom za prekršaj u iznosu od 10.000,00 kuna kazniti poslodavac pravna osoba ako, između ostalog¹²:

- ne izradi plan evakuacije i spašavanja ili ne odredi radnike koji će provoditi mjere i osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, ili ne osposobi radnike na način da ih upozna s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja, ili ne provodi praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine (čl. 55. st. 1. i 5. Zakona);
- ne provodi zaštitu nepušača od djelovanja dima duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje i para električnih cigareta te ako ne spriječi pušenje na radnim sastancima, ili na mjestu rada (čl. 57. st. 1.-3. Zakona);
- ne provodi zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama (čl. 58. st. 2. Zakona).

Za navedene prekršaje kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

U slučaju ponavljanja navedenih prekršaja počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu. Za navedene prekršaje može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 1.900,00 kuna, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.500,00 kuna.

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba ako, između ostalog¹³:

- nije procijenio rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu u pisanom ili elektroničkom obliku, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, ili ako procjena rizika nije dostupna radniku na mjestu rada, ili ako u postupku izrade procjene rizika nisu sudjelovali radnici odnosno njihovi predstavnici (čl. 18. st. 1., 2. i 5. Zakona);
- poslove zaštite na radu ne obavlja sukladno odredbama čl. 20. Zakona;
- nije osigurao da pristup mjestima rada na kojim se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu (čl. 32. st. 4. Zakona);
- odmah po nastanku smrtne ozljede i ozljede nastale u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici, ne obavijesti tijelo nadležno za inspeksijski nadzor (čl. 65. st. 1.-3. Zakona);
- troškovi provođenja zaštite na radu terete radnika (čl. 17. st. 6. Zakona).

Za iste prekršaje kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 6.000,00 kuna poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

U slučaju ponavljanja ovih prekršaja počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu. Za navedene prekršaje može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 10.000,00 kuna, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.900,00 kuna.

3. Zaštita na radu na mjestu rada sukladno odredbama Pravilnika

Pravilnikom se propisuju minimalni sigurnosni i zdravstveni zahtjevi za mjesta rada. Odredbe Pravilnika ne primjenjuju se na¹⁴:

- transportna sredstva izvan kruga poslodavca, ili mjesta rada unutar transportnih sredstava;
- privremena radilišta;
- istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina;
- ribarske brodove;
- polja, šume i druga zemljišta koja pripadaju poslodavcu, a nalaze se izvan kruga poslodavca gdje se nalaze građevine.

Mjesta rada moraju udovoljavati minimalnim zahtjevima zaštite na radu navedenim u Pravilniku¹⁵.

10 Čl. 58. st. 3. Zakona.

11 Čl. 69. st. 4. Zakona.

12 Čl. 95. st. 1. Zakona.

13 Čl. 98. st. 1. Zakona.

14 Čl. 2. Pravilnika.

15 Čl. 3. st. 1. Pravilnika.

**ističemo...**

Iznimno od navedenog, obveze iz Pravilnika odnose se i na rad kod kuće na izdvojenom mjestu rada u onoj mjeri u kojoj ih je moguće osigurati u odnosu na osnovnu namjenu stambenog prostora i u skladu s prirodom poslova i veličinom rizika za poslove koje radnik obavlja u tom prostoru za poslodavca¹⁶.

Pravilnikom je određeno kako na izdvojenom mjestu rada u drugom prostoru koji nije prostor poslodavca, mjesta rada moraju udovoljavati minimalnim zahtjevima u skladu s prirodom poslova i veličinom rizika za poslove koje radnik obavlja u tom prostoru za poslodavca. Važno je istaknuti kako su odredbe Pravilnika obvezni tijekom gradnje primjenjivati svi sudionici u gradnji: investitor, projektant, izvođač, nadzorni inženjer i revident¹⁷.

3.1. Opći zahtjevi za mjesta rada

Sukladno čl. 4. Pravilnika, poslodavac je u svrhu zaštite na radu, obavezan osigurati da:

- su prometni putovi do nužnih i drugih izlaza stalno prohodni;
- se mjesta rada, s pripadajućom opremom i uređajima redovito održavaju, a utvrđeni nedostaci odmah uklone;
- se mjesta rada, oprema i uređaji redovito čiste do primjerene higijenske razine, a posebno uređaji za provjetravanje i pripremu zraka, kako je navedeno u čl. 25. Pravilnika;
- se sigurnosna oprema i uređaji namijenjeni za sprječavanje ili smanjivanje rizika redovito održavaju i provjeravaju.

Na mjestima rada na kojima su prisutne fizikalne, kemijske i biološke štetnosti, radnici moraju biti zaštićeni od njihovog štetnog djelovanja sukladno propisima zaštite na radu i posebnim propisima. Osim toga, mjesta rada je potrebno ergonomski prilagoditi radnicima.

3.2. Obavješćivanje radnika i savjetovanje s radnicima

Pravilnikom je određeno kako radnici odnosno njihovi predstavnici moraju biti obaviješteni o svim mjerama sigurnosti i zaštite zdravlja na mjestu rada, koje poslodavac poduzima sukladno Pravilniku i Zakonu. Poslodavac je obavezan savjetovati se s radnicima odnosno njihovim predstavnicima, sukladno Zakonu, o svim pitanjima vezanim za provedbu odredaba Pravilnika.

3.3. Električne instalacije, vodovod i kanalizacija

Električne instalacije moraju biti projektirane, izvedene i održavane sukladno posebnom propisu, tako da tijekom korištenja ne proizuče požar odnosno eksploziju, električni udar i druge opasnosti ili štetnosti.

**ističemo...**

Radnicima i drugim osobama se mora osigurati zaštita od rizika izravnog ili neizravnog dodira dijelova pod naponom¹⁸.

Pravilnikom je određeno i kako se pri projektiranju, građenju i rekonstrukciji građevina moraju predvidjeti i ugraditi odgovarajuće vodovodne instalacije za opskrbu vodom za piće, za sanitarne potrebe, tehnološke potrebe i za gašenje požara, priključene na gradsku vodovodnu mrežu ili na poseban izvor, kao i odgovarajuće kanalizacijske instalacije za odvod otpadnih voda u skladu s važećim propisima¹⁹.

3.4. Dimenzije radnih prostora**ističemo...**

Pravilnikom je određeno kako veličina radne prostorije mora biti takva da je za svakog radnika osigurano najmanje 10 m² zračnog prostora i 2 m² slobodne površine poda²⁰.

Navedena odredba se odnosi na prostorije u kojima pri radu postoje propisani mikroklimatski uvjeti i nema fizikalnih, kemijskih odnosno bioloških štetnosti. Pri tome se pod pojmom zračnog prostora odnosno slobodne površine poda podrazumijeva slobodna zapremina zračnog prostora, odnosno površina poda koja nije zauzeta namještajem, strojevima, pomoćnim uređajima i napravama ili materijalom i ne služi kao prostor za skladištenje.

Sukladno čl. 11. st. 4. Pravilnika, minimalne svijetle visine radnih prostorija moraju iznositi:

- 3 m – za prostorije u kojima su tijekom procesa rada prisutne fizikalne, kemijske odnosno biološke štetnosti, osim prostorija za koje je drugačije određeno posebnim propisima;
- 2,8 m – za prostorije u kojima su pri radu ispunjeni zahtjevi u pogledu mikroklimatskih uvjeta, odnosno u kojima tijekom procesa rada nema štetnih fizikalnih, kemijskih odnosno bioloških štetnosti;
- 2,5 m – za prostorije predviđene za obavljanje administrativnih poslova, projektantski uredi, skladišta, prostorije u kojima se radnici zadržavaju manje od dva sata dnevno, prostorije u kojima se obavljaju poslovi kao što su: krojački, pletački, frizerski, graverski, ključarski, staklorezački, postolarski, fotografski, optičarski, slikarski, kozmetičarski, pedikerski, urarski, zlatarski i slični poslovi, a u kojima su zadovoljeni mikroklimatski uvjeti i nema fizikalnih, kemijskih odnosno bioloških štetnosti. Pri tome, ako se ove prostorije nalaze u građevinama koje nisu građene po sada važećim propisima, ili u građevinama koje spadaju u zaštićena kulturna dobra, a kojima visinu nije moguće mijenjati, visina prostorija može biti manja od 2,5 m, ali ne manja od 2,2 m.

Pod uvjetima propisanim u čl. 11. st. 5. Pravilnika, kao privremena mjesta rada mogu se koristiti i kontejneri.

3.5. Temperatura, vlažnost i brzina strujanja zraka i zagrijavanje na mjestu rada

Sukladno čl. 23. st. 1. Pravilnika, na mjestima rada u zatvorenom prostoru moraju se ovisno o prirodi posla osigurati povoljni uvjeti rada, odgovarajući za ljude u pogledu temperature, vlažnosti i brzine strujanja zraka, uzimajući u obzir radne postupke i fizičke zahtjeve koji se postavljaju radnicima. Ako radni proces to dopušta, u radnim prostorijama se ovisno od vrste radova u hladnom (zimskom) razdoblju moraju osigurati sljedeći mikroklimatski uvjeti:

- rad bez fizičkog naprezanja 20 – 25°C;

16 Čl. 3. st. 3. Pravilnika.

17 Čl. 7. st. 1. Pravilnika.

18 Čl. 9. st. 2. Pravilnika.

19 Čl. 10. st. 1. Pravilnika.

20 Čl. 11. st. 1. Pravilnika.

- laki fizički rad 16 – 22 °C;
- teški fizički rad 10 – 19 °C.

3.5.1. Korištenje uređaja za klimatizaciju

U slučaju da se koriste uređaji za klimatizaciju, oni moraju biti prilagođeni vrsti radova i tehnološkom procesu sukladno važećim tehničkim propisima. Pri korištenju uređaja za klimatizaciju preporuča se relativna vlažnost od 40% do 60%.



ističemo...

Ako se u toplom (ljetnom) razdoblju koriste uređaji za klimatizaciju, razlika između vanjske i unutarnje temperature, u pravilu, ne bi trebala biti veća od 7 °C.

3.5.2. Brzina strujanja zraka

Sukladno čl. 21. st. 6. Pravilnika, brzina strujanja zraka na mjestima rada u zatvorenom prostoru ovisi o vrsti rada i tehnološkom procesu, a ne smije biti veća od 0,5 m/s ako je temperatura vanjskog zraka do 10 °C, 0,6 m/s ako je temperatura vanjskog zraka od 10 °C do 27 °C odnosno 0,8 m/s ako je temperatura vanjskog zraka preko 27 °C.

3.5.3. Zaštita od sunčeve svjetlosti

Pravilnikom je određeno kako prozori, svjetlarnici i staklene pregrade moraju spriječiti pretjerane učinke sunčeva svjetla na mjesta rada, uzimajući u obzir prirodu rada i mjesta rada te energetske učinkovitost.

3.5.4. Zagrijavanje radnih prostorija

Radne prostorije u kojima se radnici i druge osobe zadržavaju duže od dva sata bez prekida moraju se grijati u hladnom razdoblju²¹.

3.6. Provjetranje

Sukladno čl. 25. st. 1. Pravilnika, na mjestima rada u zatvorenom prostoru mora se osigurati dovoljno svježeg zraka, prvenstveno prirodnom provjetranjem, uzimajući u obzir radne postupke koji se koriste i fizičke zahtjeve koji se postavljaju radnicima.



ističemo...

U slučaju da se koriste instalacije za pripremu zraka (klimatizacija ili djelomična klimatizacija) ili mehaničko provjetranje, one moraju djelovati na takav način da radnici nisu izloženi strujanju zraka koje uzrokuje nelagodu te se moraju redovito održavati, što uključuje i čišćenje u skladu s projektom zgrade, prema posebnom propisu o sustavima ventilacije, djelomične klimatizacije i klimatizacije zgrada²².

U prostorijama za obavljanje uredskih poslova i sličnim prostorijama kao i u pomoćnim prostorijama, pri normalnim mikroklimatskim uvjetima, mora se osigurati najmanji broj izmjena zraka tijekom jednog sata sukladno odredbama Pravilnika.

3.7. Prirodna i umjetna osvjetljenost

Pravilnikom je određeno kako se na mjestima rada se mora osigurati prvenstveno prirodno osvjetljenje odnosno opskrbljenost umjetnom rasvjetom koja je primjerena zahtjevima za sigurnost i zaštitu zdravlja radnika. Osvjetljenje mjesta rada mora biti u skladu s pripa-

dajućim hrvatskim normama. Površine za dovod prirodnog svjetla moraju biti raspoređene tako da osiguravaju ravnomjerno osvjetljavanje svih dijelova radne prostorije, a njihova ukupna površina mora iznositi najmanje 1/8 površine poda radne prostorije.

Otvore za prirodno osvjetljavanje treba raspoređivati tako da se spriječi direktno upadanje sunčeve svjetlosti na mjesta rada²³.



ističemo...

Ako se ne može spriječiti upad direktne svjetlosti na mjesta rada onda je potrebno primijeniti sredstva za zasjenjivanje kao što su: podesive vrste stakla, brisoleji, zastori, zavjese, premazivanje staklenih površina, nadstrešnice, itd.

3.8. Ostale odredbe Pravilnika

Pravilnikom su, između ostalog, određeni uvjeti koje moraju ispunjavati dijelovi radnog prostora (podovi, zidovi, stropovi, vrata, ograde, prozori, svjetlarnici, unutarnja i vanjska stepeništa, zaštitne ograde i rukohvati,), evakuacijski putevi i izlazi u slučaju nužde, zaštita od požara, prometni putevi, radne platforme i pješačke staze, vertikalni prilazi, mjesta rada na otvorenom prostoru, pomoćne prostorije, druge prostorije (za prvu pomoć, odmor, pušenje), uvjeti zaštite posebnih kategorija radnika i dr.

4. Zaključak

Zakonom i Pravilnikom detaljno su propisane obveze poslodavaca u vezi sa provedbom mjera zaštite na radu na mjestu rada. Poslodavci moraju organizirati mjesto rada na način da ispunjavaju uvjete propisane Zakonom i Pravilnikom. Zakonom sadrži opće odredbe o zaštiti na radu na mjestu rada.

S time u vezi bitan dio Zakona su i odredbe o novčanim kaznama za prekršaje u slučaju organizacije mjesta suprotno zakonskim odredbama. U predmetnom članku obrađen je samo dio odredbi Pravilnika kojim pobliže utvrđuju obveze poslodavaca u pogledu organizacije mjesta rada sukladno propisima o zaštiti na radu. Radi toga upućujemo poslodavce da detaljno prouče odredbe Pravilnika, kako bi organizaciju zaštite na radu na mjestu rada uskladili sa novim propisom.

Literatura:

- 1) Zakon o zaštiti na radu (Nar. nov., br. 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 2) Pravilnik o zaštiti na radu na mjestu rada (Nar. nov., br. 105/20) – www.propisi.hr;
- 3) Pravilnik o zaštiti na radu na mjestu rada (Nar. nov., br. 29/13) – www.propisi.hr;
- 4) Pravilnik o izradi procjene rizika (Nar. nov., br. 112/14 i 129/19), pročišćeni tekst – www.propisi.hr

²¹ Čl. 24. st. 1. Pravilnika.

²² Čl. 25. st. 8. Pravilnika.

²³ Čl. 26. st. 5. Pravilnika.